

Radomska Fabryka
Farb i Lakierów
S.A.

KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO

**EMALIA FTALOWA OGÓLNEGO STOSOWANIA,
„RAFTAL”, RÓŻNE KOLORY**

Nr karty:
131

Nazwa dostawcy produktu: RADOMSKA FABRYKA FARB I LAKIERÓW RAFIL S.A.

Adres: ul. Czarna 29, 26-600 RADOM

Kontakt: tel. (048) 36 71 900, fax: (048) 36 71 990 e-mail: rafil@rafil.pl

REGON: -670715214-

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU.

Nazwa produktu: Emalie ftalowe ogólnego stosowania, „RAFTAL” (różne kolory)

Symbol KTM: 1313-161-01XXX -XXX

Symbol PKWiU: 24.30.12-29.00-18-xxxx-xx

2. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH.

Właściwości chemiczne preparatu:

Ww. emalie ftalowe ogólnego stosowania, „RAFTAL”, stanowią mieszaninę pigmentów : bieli tytanowej, żółcieni żelazowej, czerwieni żelazowej, sadzy w tłustej żywicy ftalowej typu L-61 (60 % roztwór w benzynie lakierniczej – produkt własny zakładu) z dodatkiem wypełniaczy i środków uszlachetniających oraz benzyny lakierniczej i butanolu. Emalie w swoim składzie nie zawierają ołowiu i benzenu. Emalie ftalowe „RAFTAL” przeznaczone są do malowania powierzchni drewnianych, drewnopodobnych, metalowych, betonowych przednio zagruntowanych i wysuszonych, do wymalowań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym gospodarstwa domowego, jako powłoka ochronna i dekoracyjna. Produkowane są w dużej gamie kolorów. Na powierzchnie nanoszone są pędzlem lub za pomocą natrysku pneumatycznego. Emalie ftalowe „RAFTAL” wysychają na powietrzu w temperaturze $20 \pm 2^{\circ} \text{C}$ w czasie 24 godzin.

Składniki / zanieczyszczenia produktu stwarzające zagrożenie:

Nazwa chemiczna	% m/m	Numer CAS	Numer ONZ (UN)	Numer INDEKSOWY	Symbol	Symbol ryzyka
Benzyna lakiernicza	30,0-37,0	8052-41-3	1263	232-489-3	Xn	R 10-65
Butanol (alkohol n-butyłowy)	3,0	71-36-3	1120	603-004-00-6	Xn	R 10-20

3. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ.

Oznakowanie wg EWG :

Data aktualizacji:
04-11-08

Poprzednie wydania tracą ważność

strona: 1/10

Xn – preparat szkodliwy

Rodzaj ryzyka :

R 10 – preparat łatwo palny

R 20 / 22 – działa szkodliwie przez drogi oddechowe i po połknięciu.

R 65 – działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia

Zagrożenie pożarowe. Preparat łatwo palny, opary tworzą z powietrzem mieszaninę wybuchową, są cięższe od powietrza, gromadzą się przy powierzchni ziemi i w dolnych partiach pomieszczeń. Zapłon od otwartego płomienia, iskry, gorącej powierzchni.

Zagrożenie toksykologiczne. Preparat szkodliwy dla zdrowia w przypadku narażenia inhalacyjnego, połknięcia i kontaktu ze skórą. Działa drażniąco na oczy, skórę i drogi oddechowe oraz depresyjnie na ośrodkowy układ nerwowy.

Zagrożenie ekotoksykologiczne. Preparat szkodliwy dla organizmów wodnych. Nie rozpuszcza się w wodzie. Stwarza zagrożenie dla wód powierzchniowych.

Szczegółowe opisy w punktach: 5 , 11 i 12.

4. PIERWSZA POMOC.

Ogólne zalecenia :

We wszystkich przypadkach wątpliwych, albo kiedy wystąpią objawy np. zatrucia, skontaktować się z lekarzem.

Wdychanie :

Poszkodowany przytomny : Wyprowadzić na świeże powietrze, ułożyć w pozycji półsiedzącej. Podawać tlen do oddychania, najlepiej przez maskę. Wezwać lekarza.

Poszkodowany nieprzytomny : Wynieść z miejsca narażenia. Jeżeli zatruty oddycha – podać tlen przez maskę. Jeżeli nie oddycha, zastosować sztuczne oddychanie. Wezwać lekarza.

Kontakt z okiem :

Płukać natychmiast dużą ilością wody przez około 15 minut. Powieki powinny być odciągnięte od gałek ocznych w trakcie płukania. Natychmiast skontaktować się z lekarzem okulistą. Dalsze postępowanie zgodnie z zaleceniami lekarza okulisty.

Po spożyciu :

Natychmiast po połknięciu (w ciągu 5 minut) poszkodowany sam powinien spowodować wymioty przez wypicie około 15 ml płynnej parafiny, później nie prowokować wymiotów. Wezwać lekarza. Postępowanie jak przy zatruciu inhalacyjnym.

Kontakt ze skórą :

Zdjąć natychmiast zanieczyszczone ubranie. Nadmiar zetrzeć gazikiem nasączonym spirytem, umyć skórę dużą ilością wody z mydłem. Konsultacja dermatologiczna w przypadku miejscowych zmian skórnych.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU.

Emalie ftalowe ogólnego stosowania, „RAFTAL”, zawierają w swoim składzie ok. 40 % rozpuszczalników, które są łatwopalne, a ich opary tworzą z powietrzem mieszaninę wybuchową.

Postępowanie dotyczące lokalizacji pożaru :

- zawiadomić otoczenie o pożarze,
- usunąć z terenu zagrożonego wszystkie osoby nie biorące udziału w akcji ratowniczej,
- powiadomić najbliższe władze terenowe, Policję, Straż Pożarną, Jednostki Ratownictwa Chemicznego,
- nałożyć aparat izolujący drogi oddechowe, oraz odzież ochronną,
- zbiorniki zawierające substancje łatwopalne zagrożone działaniem wysokiej temperatury chłodzić wodą,
- nie gasić wypływającej palącej się cieczy,
- niewielki zlokalizowany pożar, gasić od strony nawietrznej.

Środki gaśnicze :

- piany odporne na alkohol,
- dwutlenek węgla,
- proszki gaśnicze,
- piasek,
- koce azbestowe,
- woda – prądy rozproszone lub mgła.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA.

W przypadku wycieku emalii należy postępować następująco :

- miejsce wycieku uszczelnić,
- zabezpieczyć studzienki kanalizacyjne,
- zapobiec przedostaniu się substancji do wód i kanalizacji, skażone wyrobem miejsca poboru wody zamknąć !
- rozlaną emalię przysypać piaskiem, zebrać do szczelnych metalowych opakowań i wynieść do miejsca spalania w specjalistycznych instalacjach spełniających wymogi sanitarne i ochrony środowiska, miejsce rozlania sflukać kilkakrotnie wodą,
- personel ratowniczy pracuje w posiadających stosowne dopuszczenia CIOP ubraniach ochronnych i ochronach dróg oddechowych (aparaty oddechowe, maski z pochłaniaczami) oraz oczu. Zalane ubranie ochronne w czasie akcji ratowniczej niezwłocznie wymienić.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE.

Postępowanie :

Wszystkie czynności związane z przygotowaniem emalii ftalowej "RAFTAL" do wymalowań, malowaniem i suszeniem wykonywać tylko w pomieszczeniach o sprawnie działającej wentylacji lub intensywnie wietrzonych tak, aby stężenia substancji szkodliwych mieściły się w granicach dopuszczalnych norm, z dala od ognia i urządzeń iskrzących. Kabina natryskowa oraz urządzenia do nakładania powinny być uziemione. W czasie stosowania nie jeść, nie pić i nie palić.

Składowanie :

Przechowywać w oryginalnych szczelnie zamkniętych opakowaniach : puszkach, wiaderkach itp. zgodnie z PN / O – 79021 : 1989.

Magazynowanie :

Zgodnie z PN / C – 81400 : 1989.

Magazynowanie w krytych pomieszczeniach w temperaturze od -20 do + 30⁰ C. Chronić przed źródłem zapłonu i czynnikami atmosferycznymi. Pomieszczenia magazynowe powinny odpowiadać obowiązującym przepisom w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej.

Przechowywanie w magazynie poza wyrobami lakierowymi jakichkolwiek materiałów łatwo palnych jak np. paliw płynnych, olejów, smarów, czyściwa itp. jest niedopuszczalne.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ.

W przypadku nanoszenia emalii ftalowej „RAFTAL” metodą natrysku pneumatycznego zaleca się stosowanie instalacji elektrycznej kabiny natryskowej i wentylacji w wykonaniu przeciwwybuchowym.

Dopuszczalne stężenie składników szkodliwych w emalii ftalowej „RAFTAL” :

- benzyna lakiernicza	– NDS – 300 mg/m ³	NDSCH – 900 mg/m ³
- butanol (alkohol n-butyłowy)	– NDS – 50 mg/m ³	NDSCH – 150 mg/m ³

Środki ochrony osobistej :

- ochrona oczu – okulary ochronne (gogle)
- ochrona rąk – rękawice ochronne
- ochrona skóry – ubranie robocze z materiałów nie elektryzujących się
- ochrona dróg oddechowych – maski przeciw oparom, wentylacja
- obuwie olejoodporne

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE.(Przykład emalii „RAFTAL” – orzech jasny)

Stan fizyczny: ciecz

Barwa: wg Karty Kolorów RAL)

Zapach: charakterystyczny

Gęstość: max. 1,5 g/cm³ (1,2 g/cm³)

Zawartość rozpuszczalników organicznych: max. 40% (33 %)

Mieszalność z wodą : nie miesza się

Rozpuszczalność w: węglowodorach aromatycznych, alkoholach, glikolach

Czas wpływu (lepkość umowna), mierzony kubkiem typu Forda Nr 4, s : 80 – 130

Czas schnięcia powłoki w temp. $20 \pm 2^{\circ}$ C, i wilgotności względnej powietrza 55 ± 5 % do osiągnięcia :
stopień 1, h : najwyżej – 12
stopień 3, h : najwyżej – 24

Temp. zapłonu: min. 23⁰ C

Temp. samozapłonu: 495⁰ C

Stężenie wybuchowe : 2,20 % obj. / (mg/l)

Granice zapalności: – dolna – 1,2 % obj. / (mg / l)
górna – 12,0 % obj. / (mg / l)

Trwałość : 18 miesięcy od daty produkcji

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ.**Warunki których należy unikać:**

Przechowywać w opakowaniach oryginalnych, w temperaturze 5 – 25⁰ C, chronić przed promieniami słonecznymi i źródłami ciepła, oraz urządzeniami i narzędziami iskrzącymi.

Substancje których należy unikać:

Silne utleniacze.

Niebezpieczne produkty spalania:

Tlenek , dwutlenek węgla , duszący dym.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE.

NDS składników szkodliwych :

- benzyna - 300 mg/m³

Stężenie śmiertelne dla osoby dorosłej 30 - 40 mg/dm³ (30 – 60 min.)

- butanol - 50 mg/m³

Z uwagi na obecność benzyny lakierniczej (około 35 %) w wyrobie, przy dużych stężeniach oparów i niedostatecznej wentylacji oraz długotrwałego przebywania w pomieszczeniu, mogą wystąpić objawy zatrucia typowe dla benzyny, która do organizmu może przedostać się drogą pokarmową, drogą oddechową i przez skórę. Nasycenie krwi i ośrodkowego układu nerwowego parami benzyny, jak również wydalanie benzyny z ustroju przez płuca odbywa się szybko. Działanie par o stężeniu 30 – 40 mg / dm³ w ciągu 0,5 – 1 godziny może spowodować nawet śmierć natychmiastową. W przypadku długotrwałego stosowania emalii olejoodpornych w pomieszczeniach zaleca się robienie przerw lub zmiany pracowników nie rzadziej niż co 30 minut.

Objawy zatrucia :

Objawami zatrucia przy dużych stężeniach są bóle i zawroty głowy, euforia, upojenie podobne do alkoholowego, nudności, wymioty z krwiopluciem, ból w piersiach, męczący kaszel, porażenie dróg oddechowych, układu krążenia, podkrążenie i zaczerwienienie oczu. W skrajnych przypadkach utrata przytomności, zanik czynności życiowych i zgon.

Objawy zatrucia przewlekłego :

Długotwały stan zapalenia płuc i układu oddechowego, spadek ciężaru ciała, niedokrwistość, bezsenność, zapalenie spojówek, może dojść również do uszkodzenia organów wewnętrznych, płuc, szpiku kostnego i wątroby.

Zasady postępowania w przypadku zatrucia opisano w punkcie 4

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE.

Utylizacja odpadów :

Przez spalanie w specjalistycznych instalacjach.

Ścieki :

W przypadku przedostania się emalii ftalowej Raftal do kanalizacji, ścieki należy oczyścić w zakładowej oczyszczalni ścieków, po czym można je włączyć do ścieków komunalnych.

Gleba :

Wyrób skażający glebę powoduje jej zbrzydlenie oraz związane z tym zmiany własności fizycznych, chemicznych i biologicznych. Masowo obumierają zwierzęta zasiedlające powierzchniowe warstwy gleby, następuje gwałtowny wzrost azotanowej substancji organicznej wskutek zaniku bakterii nityfikacyjnych, po 3 – 4 tygodniach następuje wysychanie roślin a następnie ich wymieranie. Wody gruntowe, naturalne ciekły w miejscach skażonych wyłączyć z poboru.

Dopuszczalne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego :

Brak danych.

Dawki śmiertelne i toksyczne dla organizmów zwierzęcych i roślinnych :

Benzyna lakiernicza

Stężenie uszkadzające rośliny wodne	– 10 mg / dm ³
Stężenie toksyczne dla planktonu	– 0,1mg / dm ³
Stężenie śmiertelne dla planktonu	– 1,0mg / dm ³
Stężenie toksyczne dla ryb	– 3,0 mg / dm ³
Toksyczność ostra LC ₅₀ (dla ryb <i>Leuciscus melanotus</i>)	– 320 – 435 mg / dm ³
LD ₅₀ (szczur doustnie) – 5 g / kg (1 h)	
LD ₅₀ (królik dożylnie) – 3 g / kg (1 h)	
LC ₅₀ (szczur inhalacja) – 5500 mg / m ³ / 1 h	
LC ₅₀ (królik inhalacja) – 8200 mg / m ³ / 2 h	

Butanol (alkohol n-butyłowy)

Toksyczność ostra dla ryb (ciernik) : LC ₅₀ – 1730 – 1910 mg / (l / 96h)
Toksyczność ostra dla skorupiaków (<i>Daphnia</i>) : LC ₅₀ – 1855 mg / l
Graniczne stężenie toksyczne dla :
- bakterii (<i>Pseudomonas putida</i>) – 650 mg / l
- skorupiaków (<i>Daphnia magna</i>) – 300 mg / l
- ryb (kielbi) – 1000 – 1400 mg / l
Stężenie śmiertelne dla skorupiaków (<i>Daphnia</i>) LC ₁₀₀ – 5000 mg / l
Wskaźniki oceny ostrej toksyczności : wobec ssaków – 1
wobec ryb – 2,9
wobec bakterii – 3,2
LD ₅₀ (szczur doustnie) – 790 mg / kg
LD ₅₀ (królik, skóra) – 3400 mg / kg
LC ₅₀ (szczur inhalacja) – 24640 mg / m ³ / 4 h

13.POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI.

Odpady z produkcji, przygotowania obrotu i stosowania oraz usuwania farb i lakierów posiadają **Kod odpadu:** - 08 01 11 ; Odpady te są niebezpieczne.

Powinny być gromadzone w szczelnie zamkniętych pojemnikach, unieszkodliwiane poprzez przekształcenie termiczne np. w procesie spalania odpadów niebezpiecznych.

Metalowe opakowania, po opróżnieniu, przekazywać na złom.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE.

Klasyfikacja materiałów niebezpiecznych wg RID / ADR:

Numer rozpoznawczy materiału UN (ONZ): 1263

Numer rozpoznawczy zagrożenia: 30

Kategoria transportowa: 3

Instrukcje pakowania: P001, IBC03, LP01, R001

Klasyfikacja materiałów niebezpiecznych wg RID / ADR:

- klasa 3
- kod klasyfikacyjny F1

- nalepka ostrzegawcza : 3
- grupa pakowania III

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH.

Emalie ftalowe ogólnego stosowania „RAFTAL” zawierają w swoim składzie:

Benzynę lakierniczą, Butanol (alkohol n-butyłowy).

Kategoria niebezpieczeństwa :

Xn – preparat szkodliwy

Rodzaj zagrożenia :

- R 10 – preparat łatwo palny,
- R 20 / 22 – działa szkodliwie przez drogi oddechowe i po połknięciu.
- R 65 – działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia

Prawidłowe (bezpieczne) postępowanie z wyrobem :

- S 1 / 2 – przechowywać pod zamknięciem i chronić przed dziećmi.
- S 7 / 9 – pojemnik przechowywać szczelnie zamknięty, w dobrze wentylowanym miejscu
- S 13 - nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt
- S 16 – nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu, nie palić tytoniu
- S 20 / 21 – nie jeść, nie pić oraz nie palić tytoniu podczas stosowania produktu
- S 23 – nie wdychać oparów emalii
- S 24 – unikać zanieczyszczenia skóry

- S 36/37/ 39 –nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy
- S 43 – w przypadku pożaru stosować: gaśnice śniegowe, pianowe, koce azbestowe, piasek, nigdy nie stosować wody w postaci strumienia
- S 45 – w przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza jeżeli to możliwe, pokaż etykietę
- S 51 – stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach
- S 57 – używać odpowiednich pojemników zapobiegających skażeniu środowiska
- S 62 – w razie połknięcia nie wywoływać wymiotów: niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza i pokazać opakowanie lub etykietę.

Krajowe uregulowania prawne

Kodeks Pracy dział X - Bezpieczeństwo i higiena pracy, rozdział V „Substancje chemiczne oraz procesy pracy szczególnie szkodliwe dla zdrowia lub niebezpieczne” oraz:

- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. DzU 2001, nr 11, poz. 84
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. DzU 2001, nr 62, poz. 628
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. DzU 2001, nr 63, poz. 638
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. DzU 2001, nr 112, poz. 1206
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego. DzU 2002, nr 140, poz. 1171
- Ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych. DzU 2002, nr 142, poz. 1187
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2002 r. w sprawie obowiązku dostarczenia karty charakterystyki niektórych preparatów niezaklasyfikowanych jako niebezpieczne. DzU 2002, nr 142, poz. 1194
- Oświadczenie rządowe z dnia 24 września 2002 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. DzU 2002, nr 194, poz. 1629
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych. DzU 2002, nr 199, poz. 1671
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. DzU 2002, nr 217, poz. 1833
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych. DzU 2003, nr 171, poz. 1666
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych. DzU 2003, nr 173, poz. 1679

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem. DzU 2003, nr 199, poz. 1948

16. INNE INFORMACJE.

Pracownicy zatrudnieni przy wytwarzaniu, transporcie, magazynowaniu, stosowaniu wyrobu (zgodnie z art. 226, 227 Kodeksu Pracy) winni być poinformowani o szkodliwym oddziaływaniu wyrobu i jego składników, a także przeszkoleni w niezbędnym zakresie.

Informacje w zakresie doradztwa technicznego, przeznaczenia, stosowania, aplikacji wyrobu można uzyskać w Wydziale Marketingu Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów S.A.; tel.: (048) 367-19-91, 367-19-26.

Informacje przekazane w karcie wynikają z obecnego stanu wiedzy i doświadczeń w obsłudze produktu. Użytkownik produktu jest zobowiązany do śledzenia zmian zachodzących w regulacjach dotyczących legislacji. Informacje zostały podane w dobrej wierze i RAFIL SA nie bierze odpowiedzialności za sposób ich wykorzystania, ponieważ wyłącznie użytkownik odpowiada za zachowanie środków ostrożności przy obchodzeniu się z produktem, a także fakt, że sposób użytkowania produktu jest poza naszą kontrolą.

Dane techniczne zawarte w nin. karcie mogą służyć jedynie w celu określenia poziomu zagrożenia użytkownika ze strony wyrobu

Nr telef. alarmowego organu doradczego Krajowego Centrum Informacji Toksykologicznej w Łodzi:

(042) 657-99-00

Materiały źródłowe (literatura) :

Karty Informacji – Centralny Instytut Ochrony Pracy (CIOP)

M. Ring – „Bezpieczeństwo techniczne w przemyśle chemicznym” – Poradnik

Kartę opracowała : Ewa Stępień